

LES 17

1.

med	1 ^e ev.	2 ^e ev.	3 ^e ev.	1 ^e mv.	2 ^e mv.	3 ^e mv.
Prs	λύ-ομαι	-ει -η	-εται	-όμεθα	-εσθε	-ονται
Fut	λύσ-ομαι	-ει-ση	-εται	-όμεθα	-εσθε	-ονται
Impf	ἐ-λυ-όμεν	-ου	-ετο	-όμεθα	-εσθε	-οντο
Aor	ἐ-λυσ-άμεν	-ω	-ατο	-άμεθα	-ασθε	-αντο

2.

pss	1 ^e ev.	2 ^e ev.	3 ^e ev.	1 ^e mv.	2 ^e mv.	3 ^e mv.
Prs	λύ-ομαι	-ει -η	-εται	-όμεθα	-εσθε	-ονται
Fut	λυθήσ-ομαι	-ει -η	-εται	-όμεθα	-εσθε	-ονται
Impf	ἐ-λυ-όμεν	-ου	-ετο	-όμεθα	-εσθε	-οντο
Aor	ἐ-λύθ-ην	-ης	-η	-ημεν	-ητε	-ησαν

3.

1	<p>ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με· ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ γὰρ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν.</p> <p>Aantekeningen: zowel ἔχων als ἀγαπῶν zijn participia.prs.act.nom.mnl.ev. ἀγαπηθήσεται is een ind.fut.pss. 3^e p.ev. Zowel ἀγαπήσω als ἐμφανίσω zijn ind.fut.act. 1^e p.ev. Vertaling: de hebbende (houdende) de geboden van mij en bewarend ze, die is de liefhebbende mij; maar (en) de liefhebbende mij zal geliefd worden door de Vader van mij, en ik zal liefhebben hem en ik zal zichtbaar maken aan hem mijzelf. (Jh 14:21)</p>
2	<p>Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς.</p> <p>Aantekeningen: ἐκρίθη is een ind.aor.pss. 3^e p.ev. van κρίνω. ἀποπλεῖν is inf.prs.act. van ἀποπλέω. παρεδίδουν ind.impf.act. 3^e p.mv. van παραδίδωμι. ὀνόματι is de dat.onz.ev. van ὄνομα. Vertaling: wanneer er was geoordeeld (besloten) om weg te varen wij naar Italië, vertrouwden zij toe en Paulus en enige andere gevangenen aan een overste met de naam Julius van de cohort keizerlijke. (Hn 27:1)</p>
3	<p>οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ δεῦρο, ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν.</p> <p>Aantekeningen: ἀγνοεῖν is de inf.prs.act. van ἀγνοέω. προεθέμην is ind.aor.med. 1^e p.ev. van προτίθημι. ἐλθεῖν is de inf.aor.act. van ἔρχομαι. ἐκωλύθη is ind.aor.pss. 1^e p.ev. van κωλύω. τινὰ is de acc.mnl.ev. van τίς. σχῶ is de sub.aor.act. 1^e p.ev. van ἔχω. Vertaling: niet ik wil maar jullie onkundig (te) zijn, broeders, dat dikwijls ik mij heb voorgenomen te komen tot jullie en ik word verhinderd tot nu toe, opdat enige vrucht ik heb (ontvangen) ook in (bij) jullie zoals ook in (bij) de overige volkeren. (Rm 1:13)</p>

4	καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς.
	<p>Aantekeningen: ὑπέστρεψαν is ind.aor.act. 3^e p.mv. van ὑποστρέφω. δοξάζοντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van δοξάζω. αἰνοῦντες is part.prs.act.nom.mnl.mv. van αἰνέω. ἤκουσαν is ind.aor.act. 3^e p.mv. van ἀκούω. εἶδον is ind.aor.act. 3^e p.mv. van ὁράω. ἐλαλήθη is ind.aor.pss. 3^e p.ev. van λαλέω. Vertaling: en zij keerden terug de herders verheerlijkend en prijzend God over alles wat zij hebben gehoord en hebben gezien, zoals gesproken was tot hen. (Lc 2:20)</p>
5	λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι τοῦτο τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί, τό· καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη·
	<p>Aantekeningen: γεγραμμένον part.pf.pss.acc.onz.ev. van γράφω. δεῖ is ind.prs.act. 3^e p.ev. van δεῖ. τελεσθῆναι is inf.aor.pss. van τελέω. ἐλογίσθη ind.aor.pss. 3^e p.ev. van λογίζομαι. Vertaling: ik zeg want tot u dat dit dat werd geschreven het moet gebeuren (nodig is) te voleindigen in mij het; en met wettelozen hij gerekend is. (Lc 22:37)</p>
6	τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα,
	<p>Aantekeningen: ἐργαζομένῳ is part.prs.med.dat.mnl.ev. van ἐργάζομαι. λογίζεται is ind.prs.pss. 3^e p.ev. van λογίζομαι. Vertaling: aan maar de werkende het loon niet wordt gerekend naar genade maar naar schuld. (Rm 4:4)</p>
7	ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται.
	<p>Aantekeningen: κλαύσετε ind.fut.act. 2^e p.mv. van κλαίω. θρηνήσετε is ind.fut.act. 2^e p.mv. van θρηνέω. χαρήσεται ind.fut.pss. 3^e p.ev. van χαίρω. λυπηθήσεσθε ind.fut.pss. 2^e p.mv. van λυπέω. γενήσεται is ind.fut.med. 3^e p.ev. van γίνομαι. Vertaling: amen, amen zeg ik u dat jullie zullen wenen en weeklagen jullie, maar de wereld zal zich verheugen, jullie zullen bedroefd zijn, maar het verdriet van u in (tot) blijdschap zal worden. (Jh 16:20)</p>

4. Vertaal oefening Mc 4:1-9

1	Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλείστος, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν.
	<p>Aantekeningen: ἤρξατο ind.aor.med. 3^e p.ev. van ἄρχω. συνάγεται is ind.prs.pss. 3^e p.ev. van συνάγω. διδάσκειν inf.prs.act. van διδάσκω. πλείστος is de nom.mnl.ev.sup. van πολύς. ἐμβάντα is part.aor.act.acc.mnl.ev. van ἐμβάινω. καθῆσθαι is inf.prs.med. van κάθημαι. Vertaling: en opnieuw begon hij te leren langs de zee en werd verzameld (verzamelde zich) bij hem een menigte zeer groot, zodat hij in de boot zich inschepend om te zitten op de zee en geheel de menigte bij de zee op het land waren (was).</p>

2	καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐτοῦ·
	Aantekeningen: ἐδίδασκεν is ind.impf.act. 3 ^e p.ev. van διδάσκω. Vertaling: en hij leerde hen in gelijkenissen veel (dingen) en hij zei tot hen in de leer van hem:
3	Ἀκούετε. ἰδοὺ ἐξῆλθεν ὁ σπείρων σπείραι.
	Aantekeningen: ἀκούετε is gbw.prs.act. 2 ^e p.mv. van ἀκούω. ἐξῆλθεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ἐξέρχομαι. σπείρων is een part.prs.act.nom.mnl.ev. van σπείρω. σπείραι is inf.aor.act. van σπείρω. Vertaling: hoort: zie ging uit de zaaiende (zaaiër) (om te) zaaien.
4	καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό.
	Aantekeningen: σπείρειν is inf.prs.act. van σπείρω. ἔπεσεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van πίπτω. ἦλθεν ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ἔρχομαι. κατέφαγεν ind.aor.act. 3 ^e p.ev. κατεσθίω. ὃ μὲν kun je hier vertalen met <i>het ene</i> (deel). Vertaling: en het geschiedde tijdens het zaaien het ene viel langs de weg en kwam het ge- vogelte en at het op.
5	καὶ ἄλλο ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθὺς ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·
	Aantekeningen: πετρῶδες is een bnw.acc.onz.ev. van πετρώδης. εἶχεν is ind.impf.act. 3 ^e p.ev. van ἔχω. ἐξανέτειλεν is ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ἐξανatéλλω. Vertaling: en een ander viel op het rotsachtige waar niet het had aarde veel, en terstond kwam het op omdat het niet hebben diepte van aarde. (Mc 4:5)
6	καὶ ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
	Aantekeningen: ἀνέτειλεν ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van ἀνατέλλω. ἐκαυματίσθη ind.aor.pss. 3 ^e p.ev. van καυματίζω. ἐξηράνθη ind.aor.pss. 3 ^e p.ev. van ξηραίνω. Vertaling: en toen opkwam de zon werd het verschroeid en omdat het niet hebben een wortel werd het verdord. (Mc 4:6)
7	καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι καὶ συνέπνιξαν αὐτό, καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν.
	Aantekeningen: ἀνέβησαν is ind.aor.act. 3 ^e p.mv. van ἀναβαίνω. συνέπνιξαν is ind.aor.act. 3 ^e p.mv. van συμπνίγω. ἔδωκεν ind.aor.act. 3 ^e p.ev. van δίδωμι. Vertaling: en een ander viel in de dorens en gingen op de dorens en zij verstikten het en vrucht niet het gaf. (Mc 4:7)
8	καὶ ἄλλα ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόμενα καὶ ἔφερεν ἐν τριάκοντα καὶ ἐν ἐξήκοντα καὶ ἐν ἑκατόν.
	Aantekeningen: ἐδίδου ind.impf.act. 3 ^e p.ev. van δίδωμι. ἀναβαίνοντα is part.prs.act.nom.onz.mv. van ἀναβαίνω. αὐξανόμενα is part.prs.pss.nom.onz.mv. van αὐξάνω. ἔφερεν is ind.impf.act. 3 ^e p.ev. van φέρω. Vertaling: en een ander viel in de aarde goede en gaf vrucht opgaand en toenemend en

	droeg één dertig en één zestig en één honderd. (Mc 4:8)
9	καὶ ἔλεγεν· ὃς ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
	<p>Aantekeningen: ὦτα is de acc.onz.mv. van οὖς.</p> <p>ἀκούειν is de inf.prs.act. van ἀκούω.</p> <p>ἀκουέτω is gbw.prs.act. 3e p.ev. van ἀκούω.</p> <p>Vertaling: en hij zei: wie heeft oren (om te) horen laat hij horen! (Mc 4:9)</p>